निजघ्निरान्। यत्रासुरान्त ते पाथाः पञ्च कृष्णबला-श्रयात्। सात्यकिश्च महेष्वासः शेषाश्च निधनं गताः। पाञ्चालानां प्रसुप्तानां यत्र द्रौणसुताद्वधः। धृष्टद्युम्नस्य सूतेन पाण्डवेषु निवेदितः। द्रौपदी पुत्रशोकार्त्ता पितृभ्रातृवधार्दिता। ज्ञातिक्षयमसंकल्पा यत्र भर्तृनुपाविशत्। द्रौपदीवचनाद्यत्र भीमो भीमपराक्रमः। प्रियं तस्याश्चिकीर्षन् वै गदामादाय वीर्यवान्। अन्वधावत् सुसंक्रुद्धो भारतद्वाजं गुरोः सुतम्। भीमसेनभयाद्यत्र दैवेनाभिप्रचोदितः। अपाण्डवायेति मया द्रौणिरस्त्रमवासृजत्। सैवमित्यब्रवीत् कृष्णः शमयस्तस्य तद्वचः। यत्रास्त्रमस्त्रेण च तच्छमयामास पाण्डुनः। द्रौणेश्च द्रौहबुद्धित्वं बोध्य पापात्मनस्तदा। द्रौणिर्द्वैपायनादीनां शापाश्चान्योन्यकारिताः। मणिं तथा समादाय द्रौणपुत्रान्महारथात्। पाण्डवाः प्रददुर्हृष्टा द्रौपद्यै जितकाशिनः। एतद्दैशमं पर्व सौप्तिकं समुदाहृतम्। अष्टादशाभिरध्यायैः पर्वगण्युक्ता महात्मना। श्लोकानां कथितान्यत्र शतान्यष्टौ प्रसंख्यया। श्लोकाश्च सप्ततिः प्रोक्ता मुनिना ब्रह्मवादिना। सौप्तिके श्लोकसम्बद्धे पर्वण्युक्तमतेजसा (१०)। (सौप्तिकपर्व)

"अत ऊर्ध्वमिदं प्राहुः स्त्रीपर्व बहुशोदयम्। पुत्रशोकाभिसन्तप्तः प्रज्ञाचक्षुर्नराधिपः। कृष्णोपनीतां यत्रायाजायसीं प्रतिमां दृढाम्। भीमसेनद्रौहबुद्धिर्धृतराष्ट्रो नमश्च च। तथा शोकाभितप्तस्य धृतराष्ट्रस्य धीमतः। संसारगहनं बुद्ध्वा हेतुभिर्मोक्षदर्शनैः। विदुरेण च यत्रास्य राज्ञश्चाश्वासनं कृतम्। धृतराष्ट्रस्य चात्रैव शोरवोधनमन्तथा। कान्तःपुरस्य गमनं शोकार्त्तस्य प्रकीर्त्तितम्। विलापो वीरपत्नीनां यत्रातिकरुणः कृतः। क्रोधावेशः प्रमोहश्च गान्धारीधृतराष्ट्रयोः। यत्र तान् क्षत्रियान् शूरान् संग्रामेष्वनिवर्त्तिनः। पुत्रान् भ्रातॄन् पितॄंश्चैव दृष्ट्वा निहतान् रणे। पुत्रपौत्रवधार्त्तौ तौ तथात्रैव प्रकीर्त्तितौ। गान्धार्यापि क्रोधोपशमनक्रिया। यत्र राजा महाप्राज्ञः सर्वधर्मभृतांवरः। राज्ञां तानि शरीराणि दाहयामास शास्त्रतः। तोयकर्मणि चारब्धे राज्ञाञ्जलिकृतानिके। गूढोत्पन्नस्य चाख्यानं कर्णस्य पृथयात्मनः। कृतस्तैतदिह प्रोक्तं व्यासेन परमर्षिणा। एतदेकादशं पर्व श्लोकैः कृष्णकारणम् प्रकीर्त्तितं सप्तशतमनोवैकुण्ठाश्रमवर्त्तकम्। सप्तत्रिंशतिरध्यायाः पर्वण्यस्मिन् प्रकीर्त्तिताः। श्लोकसप्तशती चापि पञ्चसप्ततिसंयुता। संख्यया भारताख्यानसक्तं व्यासेन धीमता (११) (स्त्रीपर्व)

"अतःपरं शान्तिपर्व द्वादशं बुद्धिवर्द्धनम्। यत्र निर्वेदमापन्नो धर्मराजो युधिष्ठिरः। घातयित्वा पितॄन् भ्रातॄन् पुत्रान् सम्बन्धिमातुलान्। शान्तिपर्वणि धर्मांश्च व्याख्याताः शारतल्पिकाः। राजभिर्वेदितव्यास्ते सम्यग्ज्ञानबुभुत्सुभिः। आपद्धर्मांश्च तत्रैव कालहेतुप्रदर्शिनः। यान् बुद्ध्वा पुरुषः सम्यक् सर्वज्ञत्वमवाप्नुयात्। मोक्षधर्मांश्च कथिता विचित्रा बहुविस्तराः। द्वादशं पर्व निर्दिष्टमेतत् प्राज्ञजनप्रियम्। अत्र पर्वणि विज्ञेयमध्यायानां शतत्रयम्। त्रिंशच्चैव तथाध्याया जय चैव तपोधनाः। चतुर्दशसहस्राणि तथा सप्त शतानि च। सप्त श्लोकास्तथैवात्र पञ्चविंशतिसंख्यया (१२)। (शान्तिपर्व)

"अत ऊर्ध्वं तु विज्ञेयमनुशासनसंज्ञकम्। यत्र प्रज्ञातिमापन्नः श्रुत्वा धर्मविनिश्चयम्। भीष्माद्भागीरथीपुत्रात् कुरुराजो युधिष्ठिरः। व्यवहारोऽत्र कार्त्स्न्येन धर्मार्थौ यैः प्रकीर्त्तितः। विविधानाञ्च दानानां फलयोगाः प्रकीर्त्तिताः। तथा पात्रविशेषाश्च दानानाञ्च परो विधिः। आचारविधियोगश्च सत्यस्य च परा गतिः। माहात्म्यं गवाञ्चैव ब्राह्मणानां तथैव च। रहस्यञ्चैव धर्माणां देशकालोपसंहितम्। एतत् कुरुकुलान्तकृतमञ्चानुशासनम्। भीष्मस्यात्रैव सम्प्राप्तिः स्वर्गस्य परिकीर्त्तिता। एतत्त्रयोदशं पर्व धर्मनिश्चयकारकम्। अध्यायानां शतं त्वत्र षट्चत्वारिंशदेव तु। श्लोकानान्तु सहस्राणि श्लोकान्यष्टौ प्रसंख्यया (१३)। (अनुशासनपर्व)

"ततोऽश्वमेधिकं नाम पर्व प्रोक्तं चतुर्दशम्। तत्संवर्त्तमरुत्तीयं यत्राख्यानमनुत्तमम्। सुवर्णकोशसम्प्राप्तिर्जन्म चोक्तं परीक्षितः। दग्धस्यास्त्राग्निना पूर्वं कृष्णात् सञ्जीवनं पुनः। चर्यायां हयसंस्पृष्टं पाण्डवस्यानुगच्छतः। तत्र तस्य च युद्धानि राजपुत्रैरमर्षणैः। चित्राङ्गदायाः पुत्रेण पुत्रिकायां धनञ्जयः। संग्राने बभ्रुवाहेण संश्रयस्तात् सन्धितः। अश्वमेधे महायज्ञे मङ्गलाख्यानमेव च। अनुगीता तथा प्रोक्ता सम्यग्भगवता पुनः। कथितः शाश्वतो धर्मः कृष्णेनार्जुनसन्निधौ। तथा ब्राह्मणगीता च शवादौ गुरुशिष्ययोः। इत्याश्वमेधिकं पर्व प्रोक्तमेतन्महाद्भुतम्। अध्यायानां शतञ्चैव त्रयोऽध्यायाश्च कीर्त्तिताः। त्रीणि श्लोकसहस्राणि तावन्त्येव शतानि च। विस्तरेण तथा